

Laitton J

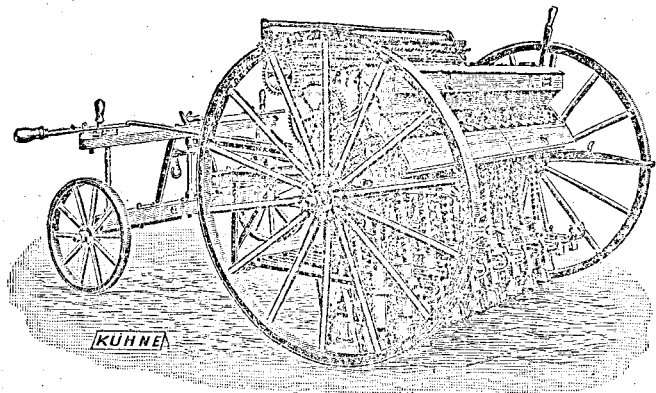
ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. NOVEMBER 1.

44. SZÁM.

Értékelt: 514 NOV. 14.

Elsőrendű egy és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, tárcsásboronákat, továbbá hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbetrágyázó új „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelő eszközöket szállít:

„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

2012

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor

az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

I g a z g a t ó s á g:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert

FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

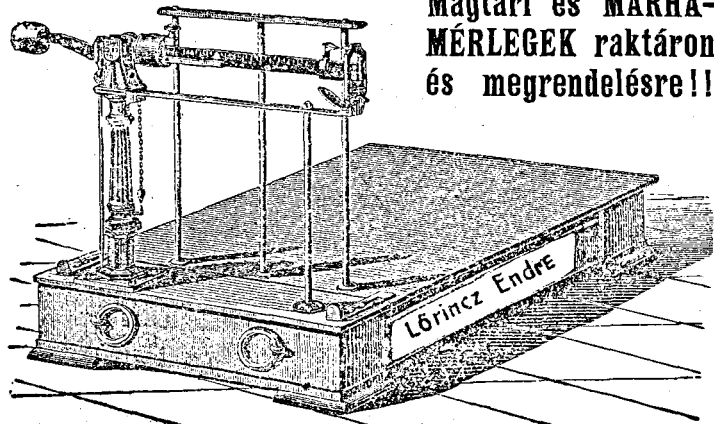
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-
Intézet** Kérjen ajánlatot

2280

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

3111

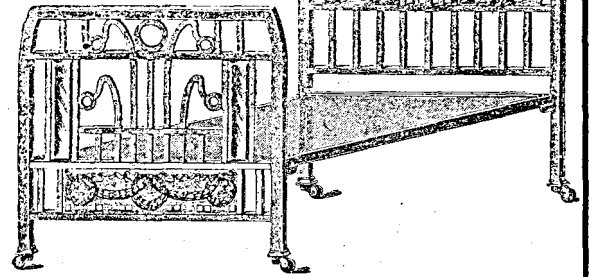

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vasagyakat és butorokat, stb.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

Költségvetéseket és rajzokat kívánataira díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK!

A KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

2004

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös ka-
tozás mellett eszközölhető. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapíro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10—50 évig terjedő időre, már meglevő kölcsönö-
ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok
vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleglet nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratral.
Díjmentesen bevált szelvényeket és átvész megőrzés végett értékpapírokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleglet ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

KERESEK

egy ügyes, a gazdaság
minden ágazatában jártas

ISPÁNT.

Levélczim: **Nagy Dénes** föld-
birtokos Torda. (Torda Aranyos vármegye)

3143

A gazdaságnak minden ágazatában 25
éves gyakorlattal rendelkezem.

Helyettesítési időtartamra nem kötök
ki részemre semmi néven nevezendő ho-
noráriumot, ennek nagyságát a tulajdo-
nos urnak legjobb belátására bízom,
azonban szerény, de tisztességes ellátásra
és a vasuti költségek megtérítésére tar-
tok igényt.

Az állás betöltése iránt tisztelettel ké-
rem az érdeklődő urakat alábbi címem-
hez fordulni.

Kolozsvár, 1914 október 31.

Tisztelettel:

Lázár Gerő
fiók vezető

Ferenc József-ut 66. II.

Alólirott, mint a Külföldi Dohányáru
Részvénytársaság erdélyi fiók vezetője,
amennyiben a beállott háboru miatt im-
portunkkal nem foglalkozhatunk, van sze-
rencsém helyettesítésre szolgálataim bár-
mely nagy uradalomnak tisztelettel fel-
ajánlani.

500—600 darab tenyészjuhót

keresek megvételre
(2—3 éves korban).

Legalább 100 drbnál lépek tárgyalásba.

Ajánlatok a következő címre intézendők:

Kabós Kálmán

NAGYIKLAND, u. p. Mezőkapus,

vagy Kolozsvár, Mátyás király-tér

3141

8. II. em. 3.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége
tulajdonát képező Szolnok-Doboka vármegye bethleni
járás, Apanagyfalu és Fellak község határában fekvő
17 k. hold 510 □-öl belsőség, 18 k. hold 607 □-öl
puszta szőlő, gyümölcsös és terméketlen, 235 k. hold
1450 □-öl legelő és hegyi kaszáló, 352 k. hold
1317 □-öl szántó, 56 k. hold 1188 □-öl rét, 166
k. hold 486 □-öl erdőből álló birtok megfelelő
gazdasági épületekkel ellátva 1915. évi január hó
1-től kezdve 6 évre haszonbérbe adatik.

A feltételek Beke József kincstári ispánnál
(Kolozsvár, Bocskay-tér 19. szám, II. emelet) a
hivatalos órák alatt megtudhatók, hol is a birtok
megtekintése bejelentendő.

3142

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
yében a legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármely
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de leghibosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A mindennapi kenyér kérdése.	437
A jövőd hazai „stájerföld”. Dr. Cséser Lajos.	438
Levél. Gyaltui Rosenberger Sándor	438
Az itthonmaradt gazdák kötelessége	439
Vegyes közlemények	439
Hirdetések.	

A mindennapi kenyér kérdése.

(A maximális gabona és liszt árak.)

A mostani nagy időkben, amidőn egy pár milliót kitevő katona emberanyagunk a békeidőbelinél aránytalanul több és drágább tápanyagot fogyaszt, amidőn a normális nemzetközi, sőt belső forgalom is többé-kevésbé elakadt, a termelés korlátozott és minden gazdasági tevékenység és viszony megbénítva és összekuszálva senyved — egyre ijesztőbb problémává válik a nemzet mindennapi kenyérének kérdése.

A búza ára, a múlt hónap közepe óta, 40 koronán felül emelkedett. Olyan jelenség ez, aminőre nálunk még eddig alig volt eset.

A búza árának ezen abnormális magassága maga után vonja egyéb kenyértermények árának az emelkedését is és egyenesen elviselhetetlenné teszi a liszt és kenyér árak aránytalan drágaságát.

Augusztus és szeptember hónapokban, amikor a buza még jórészt a termelő gazdák kezében volt, az árak — a háborus viszonyokhoz képest — elég normálisak voltak. Októberben azonban már — jól tudjuk — minálunk a készletnek csak csekély része szokott a termelő magtárában állani, illetve a gazda tulajdonában lenni.

Ekkor kezdődött a gyors áremelkedés. Ezt csinálta: a spekuláció! Nem a termelő gazdák spekulációja! . . .

Október 9-én felfüggesztette a kormány a mezőgazdasági behozatali vámkokat a buza, rozs, árpa, zab, tengeri, liszt és hüvelyesekre vonatkozóan és várta az árak felhajtásának megállását. És az árak emelkedtek tovább, egészen a 40 koronáig és azon is felül.

Am a népnek kifizethető áru kenyér kell s ha a drágaságnak valami módon határt nem szabunk, rövidesen

odajutunk, hogy a kenyér ára a huséval egyenlő lesz s a nemzet nagy tömege éhezni fog.

Kormányunk, a helyzet nyomasztó voltát látva, újabb intézkedések terveivel foglalkozik. A lelketlen spekuláció túltengésével szemben kormányunk a maximális árak megállapítását tervezi.

Az elmúlt csütörtökön délután folyt le báró Harkányi János keresk. miniszter elnöklésével a kereskedelemügyi miniszteriumban a gabona hatósági ármegállapítása ügyében egybehívott szakértékezet. Az ankéten megjelentek Teleszky János pénzügyminiszter, báró Ghillány Imre földmivelésügyi miniszter, Vargha Gyula, Bartóky államtitkárok, Emich Gusztáv miniszteri tanácsos, valamint a mezőgazdasági, malomipari és kereskedői érdekcsoportok képviselői. Az E. G. E. képviselője Tokaji László titkár volt jelen.

*

Harkányi János keresk. miniszter előrebocsátotta, hogy semmi direktívát nem óhajt az értekezlet elé terjeszteni, mert az értekezlet célja csupán az, hogy a kérdéssel szemben a közhangulat és közfelfogás megnyilatkozzék.

A miniszter megnyitó szavai után felszólalt gróf Desseffy Aurél, követelve az összes gabonaneműk és őrlemények legmagasabb árainak méltányos megállapítását.

Utána Lánczy Leó, a budapesti kereskedelmi és iparkamara képviselője ugyancsak a maximális gabonaárak kihirdetését ajánlja, feleslegesnek tartja azonban az őrleményjegyzések fixirozását.

Simon Jakab, a tőzsde alelnöke kijelenti, hogy a börze is kérelmezte a kormánynál a gabona maximális árainak megállapítását. Méltányosnak tartaná, hogy e jegyzéseket körülbelül a mai árszint alapján határoznák meg, amely esetben az intézkedés rögtön életbeléptethető volna és azok a kereskedők és iparosok akik jóhiszeműen vásároltak, nem károsodnának. Az egyszerűítés szempontjából az egész országra érvényes egységes buza- és rozs- árakat kellene megállapítani, mert leküzdhetetlen nehézségeket okozna a rayonizálás, illetőleg a paritásos számítás.

Darányi Ignác feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az ármegállapítás a gabonaneműken kívül a lisztre is kiterjesztessék.

Rubinek Gyula nagy figyelemmel meghallgatott beszédében sikra száll a gabonamonopolium mellett. Az állapotok olyan tarthatatlanok, hogy csakis a kormány közbelépése teremthet rendet. Mondja ki a kormány, hogy minden gabona, ami a vetőmagon és a gazdák saját fogyasztásán fölül az országban van, állami tulajdon. Az összes gabonakészletet a kormány meghatározott áron átveszi a termelőktől és eljuttatja egyenletesen elosztva a fogyasztókhoz. Ezzel kapcsolatban a liszt, a forpa és kenyér árát is hatóságilag meg kell szabni.

Sándor Pál csatlakozik Rubinek Gyula nézetéhez.

Sok szó volt még az ankéten a buzapotló gabonaneműekről (rozs, árpa, tengeri), valamint ezek őrleményeinek a buzaliszttal leendő keveréséről.

Báró Harkányi János kiemeli, hogy az értekezleten minden oldalról érdekesen megvilágították a kérdést és a felszólalók túlnyomó többsége a maximális árak sürgős megállapításának szükségét hangoztatta. A maga részéről kiemeli, hogy a kormány e kérdésben még egyáltalában nem foglalt állást, de ma még azért sem nyilatkozhatnék, mert a vámterület közössége óhajtandóvá teszi, hogy az osztrák kormánnyal lehetőleg egyöntetű eljárást kövessünk. Azt azonban minden körülmények közt kizártnak tartja, hogy a mai napiáraknál magasabb maximális árakat lehessen megállapítani, ellenkezőleg a megállapítandó árak csak olcsóbbak lehetnek.

*

Jól tudjuk mi azt, hogy egy ilyen kormányintézkedés milyen nehézségekbe ütközik, milyen mizériákra vezethet. Ismerjük a történelemből a hasonló radikális eljárások eredményeit és mégis az a nézetünk, hogy meg kell csinálni az árak maximálását sürgősen. Meg kell csinálni sürgősen és okosan, mert minden nap egy falatot vesz ki népünk szájából.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Rác-almási Prigyessy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

Vagyonsbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett: tűz- és robbanás, belőrések, lopás, baleset, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérése valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású életjáradékokra

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gr. Bothlen Pál igazgató, választm. tag. Bács-Kulai Szekula Ákos vezérfelügyelő

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiú- és leánykaféhnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédülő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

A jövőd hazai „stájerföld“.

Irta:

Dr. Cséser Lajos.

III.

Statistikai szemmel vizsgálva a fenti táblázatot, a rét + kaszáló terület szempontjából még felemlitek néhány kiváló példát. Csikszépvizről már volt szó, mint legnagyobb fütermő területtel bíró községről. Az első csoportban szembevetendő, hogy a fütermő területek mind nagyobbak a község határain, mind a szántók ez már állattenyésztő jellegre vall, hogy ez miékként domborodik ki, lássunk néhány példát:

Az udvarhelymegyei Zetelaka községnek 33.900 katasztrális holdas határából a fütermő helyek 30%-ot foglalnak el, a szántók csak 6%-ot és ez is hármasharmadban műveltetik. Az óriási állatlétszám átszámítva 2837 darab számos állatot eredményez, jut tehát állatonként 3.8 katasztrális hold fütermő hely, ami ezen a vidéken normálisnak mondható. — azaz némileg több is jut, hisz az 536 darab sertés valószínűleg az ugarlegelőre jár: azonkívül van 575 darab ló s feltűnően kevés (35 darab) csikó, 637 darab fehér tehén, de csak 29 darab piros tehén, azonkívül 612 ökör, 8 bivaly, csak 539 darab juh, 442 darab kecske — de legjelentősebb számát a növendék marha adja 1438 darabban. Mindenből van tehát szépen, de a főtenyésztési ág a marhatenyésztés és ökornevelés. Ha a 4700 főnyi lakosság szempontjából nézzük az állatlétszámot, illetve a lehető huszfogyasztást kíséreljük kiszámítani, úgy a számos állatlétszámot szorozzuk meg az átlagállat súlyával, 500 kilógrammmal: $\frac{1}{3}$ tenyészanyag, $\frac{1}{3}$ piaci anyag és $\frac{1}{3}$ fogyasztási anyag (472.833 kilógramm: 4700 lélek) egy-egy lélekre egy évben 100 kilógramm hus jut. Igen ám, mondja a zetelaki ember, a lélekek juthat, de a testnek aligha. — Mindazonáltal alkalmas szám a további összehasonlításra s annak igazolására, hogy ott a Hargita alján, 800 méteres tengerszín feletti magasságban elég fejlett, okszerű az állattenyésztés, lehet, hogy jut egy kis takarmány a 19.560

katasztrális holdnyi erdőterületből is: munkát minden esetre itt talál többet a lakosság, mert a szántóföldön 800 katasztrális holdon tavaszi gabonát termelnek, 2100 holdon tengerit s csak 100 + 100 katasztrális holdon őszi búzát, burgonyát. Jellemző még az arányos birtokeloszlás Zetelakán, így van ott birtok: 5 katasztrális holdan alul 360,550 katasztrális hold között 650,50—100 katasztrális hold között 7 és 100 katasztrális holdan felül négy birtok.

A szebenmegyei Feleken a 16.019 katasztrális holdnyi határnak 40%-a fütermő hely és csak 10%-a szántóföld. Az állatlétszám 2112 darab, tehát egy-egyre már csak 2.6 katasztrális hold fütermő hely jut: s lehet, hogy kerül legelő a 7107 katasztrális holdnyi erdőn is. De már a feleki állattenyésztésre jellemző a 786 darab ló, 1800 darab sertés, továbbá 410 darab bivaly — azonkívül van itt még 24 darab fehér tehén, 260 darab piros tehén, 110 darab növendékmarha, 240 darab ökör, 1500 darab juh és 300 darab kecske; a számosállatot élősúlyra átszámítva a 3195 lélekre fejenként (1912-ben) 101 kilógramm fogyasztási anyag jut.

(Vége köv.)

LEVÉL.

Tisztelt Szerkesztő Uram!

Az Erdélyi Gazda f. évi október hó 25-iki számában megjelent »Felhívás« alapján tudatom, hogy itt a mi vidékünkön az őszi vetési munkálatok legnagyobb részben már befejeződtek, sőt némely helyen már zöld vetést is látni. Igaz ugyan, hogy miután a java erő a kiskisgazdáktól és a nagybirtokok cselédségének igen nagy százaléka a harctéren »aratja a babért«, ezek hiánya határozottan érezhető volt, de nem volt pótolhatatlan, mert a drága gabona, a városokon meg szünetel a munka s ilyenkor falun jók szoktak lenni a munkásviszonyok.

Rég az ideje, hogy nem munkálódott olyan jól a föld, mint ez évben. Olyan földbe került a mag, mint az ősszel megszántott, tavasszal meglárcsázott és elbo-

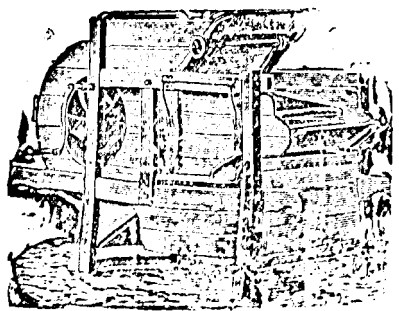
ronált földbe szokott kerülni a tavaszi gabona. A kiskisgazdák többnyire tengeri után szokták az őszi vetni, miután ez évben a tengeri korán ért be, úgy, hogy törésével október legelső napjain készen voltak, idejében, jól tudták előkészíteni az őszi vetés alá földjeiket és az október eleji csapadék után azonnal vetettek is. Mi, akik nem tengeri után vetjük az őszi vetést, szeptemberben vetés alá szántottunk, de csapadék hiány miatt, csak október elején kezdtük meg a vetést, mikor is a szeptemberben eszközölt szántás, úgy szétomlott, hogy élvezet volt vetni.

Ez évben már a vetésnél figyelembe kellett vennünk a rémmódon elszaporodott egereket. Aki nem látja a rostamódra kifurt földeket, az nem tudja elképzelni, hogy mi az az egér! Ugy alá vannak aknázva a földek, hogy elszorul az ember szíve, ha arra gondol, hogy az elvetett gabonáinkat már most azonnal megkezdik aratni az egerek.

A rendes magmennyiségen felül 30% pluszt számítottam az egerek kártételére és ennyivel többet vetettem. Most, mikor látom a kikelt és a kelőben levő vetést és látom, hogy máris mily nagy károkat csinálnak az egerek, bánom, hogy nem 50%-ot vettem holdanként több magot. 30 kiló buza á 40 korona. 12 koronával több a holdankénti kiadás az eddigiénél, ami nagyon megdrágítja a buza előállítási árát. Mily nagy jelentőségű volna, ha e 30%-ot ahelyett, hogy az egerek kártételére számítsuk, piacra lehetne hozni, az egész országban ezáltal sok buza és rozs jutna fogyasztásra.

A kikelt vetés elég szomorúan néz ki! Nagy foltok látszanak, melyen a fiatal még zsenge buza és rozs növénykét lerágták az egerek. A soros vetésnél, egyszerűen végigsétálnak a sorokon és úgy rágnak a vetést. Ugy látom, hogy inkább a fiatal, zsenge vetést szeretik jobban és hogyha már egy kicsit kinőtt a »foguk alól«, úgy ismét fiatalabb vetéseket keresnek, de természetesen ez nem jelenti azt, hogy az ilyen kinőtt vetést figyelmen kívül hagyják teljesen.

E héten hoztam a Jenner Pasteor-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb

eredeti „KALMAR“ rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023 Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

intézetől a csak nem rég forgalomba hozott »új egérirtó bacillusból« és elhelyeztem utasítás szerint egy 15 holdas táblán, mely jelenleg rozsszal van bevetve. Bár kíváncsi vagyok az eredményre, de sokat nem várok tőle, mert értelme csak úgy volna, ha egyszerre irtaná az egész falu gazdáját az egereket.

Most az őszi szántás alkalmával, fiuk járnak az ekék után, kik praemiumot kapnak az elpusztított egerek után, de ez is csak momentán ér valamit, mert ismeretes az egerek rém nagy szaporodó képessége. Felmutatható eredményt csak akkor érünk el, ha pld. a vármegye szabályrendeletet dolgoztatna ki a »kötelező« egérirtásról s ezzel rákényszerítene a gazdákat, hogy büntetés terhe mellett irtsák az egereket.

Két körülményre vagyok még bátor gazdatársaim figyelmét felhívni: Minél több búzát és rozst vessenek! A jelenlegi 40 koronás búzaárak miatt, ne vigye a gazda még a vetőmagját is a piacra, sőt vessen a szándékoltnál még többet, nagyobb területet. Fontos nemzetgazdasági szempontból, hogy jövőre minél nagyobb termés legyen biztosítva, de még a gabona árak, előreláthatólag, olyanok lesznek, hogy a most elvetett 40 koronás búza jó befektetésnek fog bizonyulni.

A vetőmagon felüli búzát és rozst ajánlatos már most piacra vinni, mert 40 koronás ár mellett nincs mit spekulálni, de azonkívül a mostani viszonyok között, kötelessége is a gazdának ezt megtenni.

A második körülmény, melyre gazdatársaim figyelmét fel kívánom hívni az, hogy a már most 52 fillérről 54 fillérré emelt szuperfoszfát ára, miután nyersanyagot behozni most nem lehet, szintén nagyon fel fog menni tavaszra. Ajánlatos tehát, hogy a gazda tavaszi szuperfoszfát szükségletét már most, kötésileg biztosítsa.

Melyek után vagyok Szerkesztő Uramnak tisztelő barátja:

Szászfenes, 1914 október 28-án

gyalmai Rosenberger Sándor.

Az itthonmaradt gazdák kötelességei.

Igen fontos feladatunk jövő évi termésünk biztosítása. Nagyon is nem mindegy az, hogy jövőre néhány száz millióval kisebb vagy nagyobb bevételünk lesz-e s a jövő évi nagy termésre annyival is nagyobb szükségünk lesz, mert az idei gyenge termés után jövő aratásig legalább is elfogynak készleteink az utolsó szemig.

Nagy termés biztosítására legalább is három dolog szükséges, figyelmen kívül hagyva az időjárási viszonyokat. Szükséges a talaj jó megmunkálása, a talaj jó trágyázottsága és sok vetés.

Jó talajmunkát most nem adhatunk, mert nincs elegendő fogatos erőnk. Többnyire elmarad a tarlószántás s alighanem legtöbbször csak egy szántásba vetünk, minek folytán a gyomosodást el nem kerülhetjük. Az eke munkáját azonban igyekezzünk pótolni boronával és tárcsával. Ha az egy szántást kapott talajt előzetesen s utóbb vetés előtt is megtárcsázzuk, akkor kitűnően készíthetjük elő talajunkat. Ha pedig ez nem volna lehetséges, úgy az egyszeri szántást addig fogasoljuk, míg a talajt apróra nem miveltük. Ne ragaszkodjunk ahhoz, hogy szeptemberben kell vetnünk, vetettünk mi már decemberben is elég jó eredménnyel. Most fődolog, hogy sokat vessünk. Vessünk tehát mindig, amíg csak lehet.

A jó termésnek feltétele a talaj trágyázottsága is, ami jelenleg annyival is fontosabb, mert talajainkat nem készíthetjük elő olyan jól, mint máskor szoktuk. Nagyon fontos dolog tehát, hogy a nagyon drága vetőmag annyi tápláló anyagot találjon a talajban, amennyi fejlődésére bőségesen elegendő. Arra azonban, hogy ma istálló trágyát hordjunk ki, semmiesetre sincs elegendő igényünk, de különben is buza alá nem célszerű friss istálló trágyát alkalmazni. Mútrágyához sem igen juthatunk egyelőre, mert a hadvezetőség még nem bocsátott elegendő kocsit rendelkezésünkre. A helyzet azonban napról-napra javul s úgy tudjuk, hogy a mútrágyagyárak ma már naponta 60—80 vaggont kapnak. Így sincsenek azonban a gyárak abban a helyzetben,

hogy az összes rendeléseket a vetés idejére elszállíthassák, annyival kevésbé, mert csak nyitott kocsik bocsátatnak rendelkezésükre, amelyekbe nemcsak be kell rakni a mútrágyát, de eső ellen is biztosítani kell, ami elegendő ponyva hiányában kátrányozott fedőlemezekkel történik s igen nagy munkát igényel, ami nagyon meglasztja a szállítást. A mútrágya meg nem érkezése azonban ne késleltesse a vetőmunkálatokat, mert kísérletek igazolják, éppen az ősziéknél felültrágyázás esetén is csaknem ugyanolyan jó hatása van a szuperfoszfátnak, mint alászántás esetén. Ne mondjunk tehát le arról, hogy búzákat magyar holdanként 150—200 kg. szuperfoszfáttal, akár felültrágyázás által is megtrágyázzuk, mert jövő évi termésünket éppen ezáltal biztosítjuk. A buza amúgy is tavasszal bokrosodik, addig pedig a szuperfoszfát még abban az esetben is feloldódik, és kellő mélységre lesüllyed, ha netalán csak télen szórhatjuk azt rá a vetésre.

Végül a nagy termésnek fontos kelteke az is, hogy sokat vessünk. Tekintsünk most el a fordától s használjunk minden erre alkalmas talpalattnyi földet roz- és búzavetésre. Répa-, kukorica-, burgonyaföldekbe búzát vessünk, mert ezek megművelése könnyebb, kevesebb munkát igénylő s termésük biztosabb még akkor is, ha a vetést elkésve végeztük.

Vegyünk példát hadseregünkről. Csak nem csüggedni, leküzdhetetlen akadályt nem ismerni, megkettőzött erővel előre törtetni. Így fogunk győzni minden vonalon.

A. G.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A tokaji borvidék termésviszonyai. A tokaji »Uribor« termelők szövetkezetének jelentése szerint a tokaji borvidéken a múlt évről a szőlő venyigéje jól érett állapotban telelt át és eleinte oly sok fűrt mutatkozott, hogy igen nagy termésre volt kilátás. A májusi fagy és a sokféle szőlőbetegségek azonban annyit kárt okoztak a szőlőben, hogy ma mennyiségileg csak középtermésre van kilátás. A termelők általában igen jó minőségre számítanak. Tokaj hegyalja borforgalma az 1913—14-ik évi időszakban igen gyenge volt és főleg a belföldi fogyasztásra szorítkozott.

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül.

Minden eddigi rendszert fölülmul

ŐSZI GAZDASÁGI SZÜKSÉGLETEK BESZERZÉSE!

A szüreti idény és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzuzókat, bogyózókat, borszivattyukat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, szuperfoszfátot, Thomassalakat, kálit és egyéb mútrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Jelenleg minden forgalom szünetel. Az 1913. évi borok szép reményekre jogosítanak. A gyenge minőségű 1912. évi borokból ugyiszólván semmi sincsen készletben. A régi jó borokból csak kisebb tételek vannak. Győzelmes hadjárat után nagy fellendülés várható.

— **Személyi változások a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.** A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Igazgatósága Jeszenszky Pál királyi tanácsos, vezérigazgató előterjesztésére Balló Dezső, Eörssy Ferenc, Glos Barna és Halász József cégvezetőket érdemeik elismeréseképpen aligazgatókká léptették elő.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földmivvelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint emelkedett a mult hét folyamán a száj- és körömfájással fertőzött kézségek száma 2602-ről 2636-ra és a juhhimlővel fertőzöttekké 24-ről 27-re. Csökkent ezzel szemben a lépfenével fertőzött kézségek száma 113-ról 86-ra, a veszettséggel fertőzöttekké 172-ről 151-re, a takonykórral fertőzöttekké 21-ről 19-re, az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzöttekké 12-ről 8-ra, a rühkórral fertőzöttekké 75-ről 66-ra, a bivalyvésszel fertőzöttekké 39-ről 36-ra, a sertésorbáncsal fertőzöttekké 128-ról 119-re és a sertésvésszel fertőzöttekké 554-ről 493-ra.

— **A vetés biztosítása.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége több helyről olyan értesítéseket kapott, mely szerint különösen a kiscgazdák az őszi vetési munkálatokkal elmaradtak s illetve a gazdaságok vezetőinek hadbavonulása következtében előreláthatólag az illető birtokokon el is maradnak. Ennek következtében a Szövetség elnöksége a kötelékébe tartozó egyesületekhez körlevelet intézett, melyben felelőseket karta ugyan a Szövetség hangsúlyozni annak a rendkívüli fontosságát, hogy a folyó évben legalább a rendes őszi vetési terület eléressék, azaz legalább annyi buza és rozstermés legyen, mint amennyi az előző évek átlagában volt. Kiemeli a szövetség elnöksége, hogy ebben az irányban a kormány-nak és a társadalomnak vállvetve mindent el kell követnie, de hogy ez megtörténhessék, kell, hogy a központi kormányzat ismerje azokat a vidékeket, a hol a közbelépésre, segélyre és támogatásra szükség van és egyuttal ismerje a módozatokat is, amelyek mellett az illető vidék gazdálkodóinak segélyére lehet. — Ezeknek az előrebocsátásával a Szövetség felkérte a kötelékébe tartozó egyesületeket arra, hogy a központot sürgősen tájékoztassák az iránt, hogy az őszi vetések mily mértékben haladnak előre, hogy tényleg melyek azok a vidékek, ahol az őszi vetések nem volnának fogatosíthatók és melyek volnának a teendő, a melyek a kormány részéről fogatosítandók volnának az átlagos őszi vetésterület feltétlen biztosítása céljából. A körlevél, melyet az O. M. G. E. ugyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében Bujanovics Sándor irt alá, nagy súlyt helyez arra, hogy a kötelékébe tartozó egyesületek válaszukat mielőbb adják meg.

— **A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte** herceg Esterházy Miklós elnöklésével október 27-én tartotta meg rendes évi közgyűlését a szövetkezet alkotmányutcai díszes székházának nagytermében. A közgyűlésen a szokatlanul nagy számban megjelent tagokon kívül a földmivvelésügyi kormányt Fridrik Géza magyar királyi jószágigazgató, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet pedig Bujanovics Sándor elnök és Rubinek Gyula igazgató képviselték. Esterházy Miklós herceg elnök megnyitván a közgyűlést, szíves szavakkal üdvözli a megjelenteket és megállapítván a szabályszerű összehívást és a határozatképességet, javaslatára a jegyzőkönyv vezetésével dr. Rubinek István ügyészt bízták meg. A szavazatszedő bizottság elnökül Kvassay Jenő miniszteri tanácsost küldte ki a közgyűlés. Az igazgatóság beszámolóját és a felügyelő bizottságnak Szelezky Iván által felolvasott jelentését a közgyűlés egyhanguan elfogadta és az igazgatóságnak, valamint a felügyelő bizottságnak a felmentést egyhanguan megadta. Egyidejűleg az igazgatóság javaslata alapján kimondotta a közgyűlés, hogy a nyereségből az üzletrészek esedékes 22. számú szelvényei beváltására 56.357 korona 02 fillér, a tartalékalap javára 10.000 korona, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület céljaira 6887 korona 91 fillér, a Tisztviselők és Szolgák Nyugdíjintézete részére 10.000 korona fordíttassék, míg a fenmaradó 7342 korona 68 fillér az 1914—15-iki üzletév számlájára vezettessék elő. Meleg szavakkal emlékezett meg ezután az elnök néhai Palaviczini Ede örgróf alelnök és Perczel Ferenc vezérigazgató haláláról. Elévülhetetlen érdemeiket jegyzőkönyvében örökíti meg a szövetkezet. A megüresedett alelnöki székbe megválasztották dr. Bernát Istvánt, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját, az igazgatóság új tagjai lettek pedig Várady L. Arpád kalocsai érsek, Osztróuczky Miklós, az O. M. G. E. alelnöke és Emödy József földbirtokos. Az igazgatóság többi tagjaiva Jeszenszky Pál kir. tanácsos, vezérigazgatót, ráthonyi Reusz Henriket és Szilassy Zoltánt választották meg egyhanguan. A felügyelő bizottságba elnökülé Ebérsz Károlyt, a biz. tagjaivá pedig dr. Bacskák Györgyöt, Koppély Géziát és Szelezky Ivánt választották meg. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére Esterházy Miklós herceg elnököt, Barcza Károly alelnököt, dr. Nagy Ferenc és Pirkner János igazgatósági tagokat, valamint Hoffer Sándor h. igazgatót küldte ki a közgyűlés. Jeszenszky Pál királyi tanácsos vezérigazgató előterjesztése alapján letárgyalták az indítványokat, mire a végig élénk figyelemmel kísért közgyűlést az elnök berekesztette.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

2767 I.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdmakát azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban Budapest, II., Margitrakpart 45. sz.

Próbaüveg 50 fillér.

2762

Patkánin

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskereken.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.